

Проект рішення підготували:
Голова комісії: Целіщев О.Б.
Члени комісії: Крсек О.Є., Арсентьев О.С.

РІШЕННЯ
Вченої ради Східноукраїнського національного університету
імені Володимира Даля

15 грудня 2015 р.

Протокол № 4

**Про стан та завдання з розвитку
міжнародної діяльності**

Заслухавши інформацію проректора з науково-педагогічної роботи та міжнародної діяльності Бузько І.Р. про стан та завдання з розвитку міжнародної діяльності СНУ ім. В. Даля, Вчена рада відзначає, що основними завданнями міжнародної діяльності університету були:

- поглиблення міжнародного співробітництва;
- налагодження міжнародних зв'язків з провідними вищими навчальними закладами, науковими центрами, компаніями, громадськими організаціями і фондами;
- проведення спільних наукових досліджень;
- отримання міжнародних грантів, участь у міжнародних проектах, спільна науково-дослідна робота із закордонними навчальними закладами, фондами, організаціями;
- проведення міжнародних наукових конференцій, семінарів, симпозіумів;
- сприяння академічній мобільності науковців, викладачів та студентів за кордоном, здійснення обміну студентами та фахівцями;
- пошук можливостей якісного та ефективного навчання і стажування студентів та викладачів СНУ ім. В. Даля за кордоном;
- сприяння навчанню в аспірантурі та докторантурі у провідних ВНЗ за кордоном;
- використання всіх можливостей для поширення позитивного іміджу СНУ ім. В. Даля у світовій освітянський та науковий спільноті.

За результатами моніторингу ефективності міжнародної діяльності

університету можна констатувати, що факультети та інститути в умовах обмеженості ресурсів виконують поставлені завдання і забезпечують стабільний розвиток міжнародної діяльності університету. За підсумками роботи, попри негативні фактори, у звітному році університет практично виконав поставлені завдання.

Стан та завдання з розвитку міжнародної діяльності СНУ ім. В. Даля

Нові реалії об'єктивно вимагають від університету провести переоцінку його концептуальних пріоритетів стратегічного розвитку, а саме: істотно підвищити роль усіх аспектів міжнародного співробітництва в цілому, та міжнародних зв'язків зокрема. Міжнародні зв'язки сприяють інноваційному розвитку університету, реформуванню діяльності університету й охоплюють навчальний процес, організацію наукових досліджень, трансфер технологій, сприяють гармонізації вітчизняної системи вищої освіти з європейською, підвищенню якості підготовки компетентних фахівців, створенню умов для посилення мобільності, розширенню автономії підрозділів університету. Забезпечення високої якості підготовки іноземних громадян формує міжнародний авторитет Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, посилює його позиції на міжнародних ринках освітніх послуг.

В Україні сьогодні існує потреба у фахівцях та науковцях, які володіють не лише базовими теоретичними знаннями, а й отримали певний міжнародний практичний досвід. Саме тому розвиток міжнародної діяльності університету слід вважати невід'ємною складовою роботи успішного європейського авторитетного університету.

Протягом 2015 року в напрямі міжнародного співробітництва виконувалася різноманітна робота.

Налагодження міжнародних зв'язків з навчальними закладами, науково-дослідними установами, освітніми центрами, підприємствами, фірмами

Важливість розширення мережі міжнародних контактів університету, їх змістової наповненості продиктована сучасними вимогами до розвитку вищої школи та підготовки конкурентоспроможних фахівців. Кожного року університет налагоджує й підтримує стосунки з навчальними закладами, науково-дослідними установами, освітніми центрами, підприємствами, фірмами. Загальна кількість навчальних закладів та інших організацій, з якими налагоджені й підтримуються стосунки, дорівнює 141. У звітний період були підписані 5 угод про співробітництво з:

- Товариством зв'язків з Україною Університету Валенсії (Іспанія);

- Університетом інформатики та мистецтв м. Лодзь (Польща);
- Державним Університетом Бібліотекознавства та Інформаційних Технологій, м. Софія (Болгарія);
- Національним Інститутом Економічних Досліджень Академії Наук Молдови;
- Манітобським університетом (Канада).

Крім того, подовжено термін дії договору про співпрацю з Східноказахстанським державним технічним університетом ім. Д. Серикбаєва (Казахстан);

Цей рік показав тенденцію зростання кількості угод про співробітництво порівняно з минулим 2014 роком.

На жаль, протягом 2015 року університет не прийняв жодної закордонної делегації. Це насамперед було пов'язано з тим, що Посольства закордонних країн не дозволяють своїм громадянам перетинати кордон Луганської та Донецької областей, хоча охочі відвідати наш університет були.

Прикладом стабільності розвитку міжнародних відносин можна вважати співробітництво із Посольством США в Україні, посольством Франції в Україні, поновлюється співробітництво з Генеральним консульством Республіки Польща та Ізраїльським культурним центром.

В 2015-2016 навчальному році кафедрою іноземних мов та професійної комунікації (зав. кафедрою доц. Крсек О.Є.) продовжується реалізація довгострокового міжнародного проекту «Доступність вищої освіти для студентів з фізичними обмеженнями» в тісному співробітництві з професором Лайлом Кауфманом, який за запрошенням ректора проф. Поркуян О.В. працює за програмою «Фулбрайт в Україні» та продовжує роботу над цим проектом у м. Київ. Це вже його третій рік співпраці з нашим університетом (2010, 2013, 2015). Партнери університету за цим проектом: Арізонський державний університет; Центр інклюзивної освіти, штат Канзас, США. Також у грудні подана заявка для участі у проекті «Інклюзивні рішення для рівноправного та відповідального суспільства». Проект виконується Британською Радою в Україні, фінансиється ЄС.

Кафедрою логістичного управління та безпеки руху на транспорті отримано грант по програмі щодо покращення адаптації переселенців та забезпечення сучасною навчальною спеціалізованою літературою (керівник проекту – проф. Н. Б. Чернецька-Білецька). Грантова програма запроваджена спільною ініціативою KrimSOS та Stabilization Support Services для підтримки ініціатив громад переселенців зі східних регіонів України і Криму, фінансиється Фондом подолання конфліктів, сприяння стабільності та безпеці уряду Великої Британії. Також кафедрою ведуться переговори щодо підписання угоди про співробітництво з Жилінським університетом

(Словаччина) та готуються спільні проекти щодо участі в проектах Еразмус + та Горизонт 2020.

Крім того, протягом 2015 року наш університет виборов грант на Відновлення функціонування евакуйованого до м. Сєвєродонецьк університету. Проект дасть можливість забезпечити нормальні умови проживання для переселенців-студентів та співробітників.

Відділом міжнародного співробітництва протягом 2015 року продовжувалася робота за двома проектами Еразмус + та Еразмус Мундус. Це проект «Лідерство та управління змінами в вищій освіті» (La MANCHE, керівник проекту – Середіна О.Г.), основною метою якого було розвиток та впровадження лідерських якостей у ЗВО та який завершився у жовтні цього року.

Продовжується проект «Підтримка трикутника знань у Білорусі, Україні та Молдові» (керівник проекту – Середіна О.Г.), метою якого є ініціація національних процесів зі створення правової бази, яка сприяє прискоренню процесу інтеграції вищої освіти, досліджень та інновацій в Білорусі, Молдові та Україні.

Ще на рік продовжено проект Еразмус Мундус «ГЕРМЕС», (керівник проекту – Середіна О.Г.), направлений на мобільність студентів та викладачів, що спеціалізуються у сфері гуманітарних наук.

Кафедрою комп’ютерної інженерії виконується проект «Модернізація післядипломної освіти з безпеки і стійкості в гуманітарних і промислових областях». Основною метою проекту є підготовка нового покоління техніків і наукових співробітників, здатних здійснювати конструктивний розвиток в оцінці та забезпеченні кібербезпеки.

На розгляд подано проект «Розвиток лідерського потенціалу та формування системи управління змінами в діяльності переміщеного університету», який адмініструється Британською Радою в Україні (керівник проекту – проф. Поркуян О.В.).

Кафедрою правознавства подано заявки на участь у конкурсі проектів з інтеграції первинної і вторинної безоплатної правової допомоги (доц. Капліна Г.А., доц. Арсент’єва О.С.), та в процесі підготовки заявка на проект «Навчальні програми професійного зростання» Агентства США з міжнародного розвитку (доц. Арсент’єва О.С.) в рамках програми «Громадянська освіта: пошук нових підходів до успішного впровадження національної програми громадянської освіти в Україні».

Кафедрою економіки підприємства і управління персоналом підготовлено 6 проектних заяв. Це:

проект «Відновлення матеріально-технічної бази підрозділів університету» Грантодавець: Агентство міжнародного розвитку Сполучених Штатів, вже підписаний грантовий договір;

проект «Youth and Cultural Management»; програма «Креативна Європа»; Заявка подана, підписано партнерську угоду, проект на розгляді у головному офісі ЄС, результати очікуються наприкінці грудня;

проект «Створення та функціонування ресурсного центру гуманітарних проектів в Луганській області» Заявка подана у ПРООН, знаходиться на розгляді;

проект «Науково-практичний освітній проект «Лабірінтіум». Заявка подана на розгляді в чотирьох організаціях;

проект «Посилення комунікацій між університетами та бізнесом». Програма «Erasmus+». Заявка у стадії розробки для подачі документів;

проект «Створення Ресурсного центру координації гуманітарних проектів» для участі в програмі ПРООН "Місцевий розвиток орієнтований на громаду". Заявка у стадії розробки.

Кафедра міжнародних економічних відносин підготувала проектні заяви на отримання чотирьох грантів:

у рамках конкурсу спільних україно-латвійських науково-дослідних проектів під назвою «Впровадження дистанційної освіти для осіб, переміщених з території проведення антитерористичної операції на Сході України» з Вищою школою менеджменту інформаційних систем (м. Рига, Латвія);

за програмою Еразмус +, Ключовий напрям діяльності – Мобільність студентів та працівників на обмін студентами та викладачами з Великотирновським університетом імені Св. Кирила та Св. Мефодія (м. Велико Тирново, Болгарія);

за програмою Еразмус +, Ключовий напрям діяльності – Співпраця задля інновацій – “Мережа центрів професійного навчання для внутрішньо переміщених осіб” (координатор – Болонський університет, м. Болонья, Італія);

за програмою Еразмус +, Ключовий напрям діяльності – Розвиток потенціалу – “Інтегровані навчальні курси на основі відеобібліотек” (координатор – Університет Монпельє II , м. Монпельє, Франція).

Продовжує роботу міжнародна кафедра ЮНЕСКО «Духовно-культурні цінності виховання та освіти» (зав. кафедрою проф. Шевченко Г.П.). На сьогоднішній день кафедра плідно співпрацює в галузі освіти і науки із більш ніж двадцятьма вищими навчальними закладами таких країн як Польща, Болгарія, Росія, Білорусь, Чехія, Угорщина, Франція, Німеччина, Канада, США, Австрія, Австралія, Велика Британія, Швеція.

Кафедра політології та міжнародних відносин (зав. кафедрою проф. Щедрова Г.П.) розробляє проект для фонду Відродження «Запровадження практик і механізмів, що регулюють конфлікт інтересів».

Надзвичайно важливі результати має співробітництво СНУ ім. В. Даля з Німеччиною, яке ведеться з 2008 року. Студенти щорічно проходять виробничу практику на металургійному комбінаті «ArcelorMittal» у м. Бремен.

Важливим напрямом діяльності університету є також підготовка фахівців вищої кваліфікації та підвищення фахового рівня професорсько-викладацького складу.

Так, в рамках II Міжнародного наукового форуму «Neweconomics», в міжнародному форумі-семінарі «Наука і освіта у формуванні особистості ХХІ сторіччя: виклики» в Krakівському економічному університеті взяли участь декан юридичного факультету Арсентьєва О.С., завідуюча кафедрою конституційного права доц. Татаренко Г.В., доц. Капліна Г.А., доц. Котова Л.В.

Крім того, доц. Арсентьєва О.С. та доц. Котова Л.В. пройшли стажування в Польщі, м. Лодзь «Сучасний університет - проектний підхід до організації роботи згідно до положень європейських кваліфікаційних рамок».

Доц. кафедри економіки підприємства і управління персоналом Семененко І.М. брала участь в освітній програмі «Варшавська Євро-Атлантична Літня Академія», Польща та у VII Світовому Форумі Молоді «Право на діалог», м. Тріест (Італія).

З метою налагодження міжнародних відносин та наукового співробітництва проф. Калінеску Т.В. відвідувала м. Нью-Йорк, США, м. Монреаль, Канада.

Аспірантка кафедри фінансів та банківської справи Серебрянська Д.С. відвідала Празький економічний університет (м. Прага, Чехія), де, зокрема, обговорювалися питання підписання договору про співпрацю.

Доцент кафедри фінансів та банківської справи Загірняк Д.М. відвідав Університет залізничного транспорту в м. Ланчжоу провінції Ганьсу Китайської Народної Республіки, де обговорювалися напрями можливої співпраці та обміну досвідом.

Провідний спеціаліст відділу міжнародного співробітництва Гладушина О.О. проходить стажування в Дунайському університеті м. Кремс (Австрія) та університеті м. Тампере (Фінляндія), де проводить дослідження на тему «Дослідження та інновації у вищій освіті».

Доцент кафедри міжнародних економічних відносин Дьяченко Ю.Ю. виграв грант за програмою Erasmus Mundus в рамках проекту HERMES «Відродження гуманітарної освіти на основі світового досвіду» на участь у стажуванні в Софійському університеті Святого Клиmenta Охридського (м. Софія, Болгарія) з вересня 2015 по липень 2016 року.

Зазначені дані уточнюють насамперед стан роботи всіх структурних підрозділів. У цьому напрямі потрібна кропітка, цілеспрямована, наполеглива робота. Керівник кожного структурного підрозділу має відчувати відповідальність за її якість.

Важливе місце в системі заходів із активізації міжнародної діяльності структурних підрозділів Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля відводиться участі в конкурсних програмах на здобуття грантів та стипендій, що проводяться різними фондами в Україні та за кордоном.

На цей час це є однією з надійних форм отримання стабільного фінансування виконання наукових та освітніх проектів, можливості модернізувати або змінити матеріально-технічну базу факультету, кафедри

або дослідницької лабораторії, скористатися нагодою навчатися на курсах вдосконалення знань з іноземної мови, підвищити фахову кваліфікацію, розширити сферу наукових зв'язків.

Протягом 2015 року значно активізувалася робота з написання заявок на отримання грантів.

Так, лідерами з міжнародної діяльності, відповідно до внутрішнього моніторингу є: Інститут економіки і управління (директор доц. Галгаш Р.А.), кафедра комп'ютерної інженерії (зав. кафедрою доц. Рязанцев О.І.), юридичний факультет (декан доц. Арсентьєва О.С.), Інститут транспорту і логістики (директор проф. Чернецька-Білецька Н.Б.), кафедра міжнародних економічних відносин (зав. кафедрою проф. Бузько І.Р.), філологічний факультет (декан доц. Крсек О.Є.), кафедра практичної психології та соціальної роботи (зав. кафедрою проф. Завацька Н.Є.), кафедра математики, інформатики та фізики (зав. кафедрою проф. Поркуян О.В.), факультет хімічної інженерії (декан доц. Заіка Р.Г.) та ін.

Протягом звітного періоду зазначеними підрозділами університету було подано близько 30 заяв на отримання грантів, результати очікуються наприкінці грудня, початку січня.

Університет збільшив кількість міжнародних проектів, але слід зазначити, що робота з отримання закордонних грантів є недостатньою. Вона має бути суттєво посиlena, оскільки інтелектуальні й творчі можливості в університеті є і вони не використовуються в повному обсязі. Як свідчать вищенаведені дані, далеко не всі структурні підрозділи університету планують і здійснюють роботу з отримання міжнародних університетських та наукових грантів.

Згідно з моніторингом структурних підрозділів університету можна стверджувати про позитивні зрушенні стосовно стану та завдань з міжнародної діяльності університету, але є і певні проблеми, такі як низький рівень володіння або незнання іноземних мов. Прикладом ще невикористаних можливостей від надання освітніх послуг як іноземним, так і українським громадянам є відсутність на факультетах помітних зрушень у розширенні спектру міжнародних освітніх програм, курсів лекцій, які викладаються англійською. Так, з 49 структурних підрозділів університету 16 готові та деякі вже проводять викладання іноземними мовами, 9 частково готові і 22 не готові або не надали інформації.

На сьогоднішній день університет є членом 9 міжнародних освітніх асоціацій, таких як Велика хартія європейських університетів, м. Болонья (Італія), Міжнародна асоціація університетів, м. Париж (Франція), Європейська асоціація університетів, м. Брюссель (Бельгія) та інші.

Загалом у розвитку міжнародної діяльності є багато резервів і завдань.

Серед важливих на сьогодні для університету завдань, які має виконати відділ міжнародного співробітництва, – посилення координації зовнішньоекономічної діяльності за різними формами.

По-перше, необхідно відкоригувати наші стратегії, враховуючи роль

трьох нових системоутворювальних факторів:

- Угоди про Асоціацію України з Європейським Союзом;
- статусу України як асоційованого члена програми Європейської Комісії "Horizon 2020";
- Закону України "Про вищу освіту" в частині міжнародної діяльності.

Стратегії міжнародної діяльності мають формуватися на основі принципів автономії університетів; оцінка вчених – базуватися на основі міжнародно визнаної системи індексів цитування; має бути посилено роль таких індикаторів рівня роботи університету, як місця в національному, галузевих та міжнародних рейтингах; посилюватися орієнтація на європейську практику гарантій якості вищої технічної освіти, в основі якої – оцінювання через недержавні агенції гарантій якості вищої технічної освіти.

Завдяки виконанню зазначених вище дій міжнародна діяльність університету має стати невід'ємною складовою навчально-методичної, виховної, науково-інноваційної та організаційної діяльності всіх підрозділів університету.

Залучення іноземних громадян до навчання в СНУ ім. В. Даля

В СНУ ім. В.Даля зараз навчається 124 іноземних громадянина (41 ДФН, 83 ЗФН). Слід зазначити, що після стрімкого спаду чисельності іноземних студентів у 2014-2015 навчальному році, ситуація стабілізувалася. Цього навчального року прийнято на навчання 13 студенів на денну форму навчання та 17 – на заочну, поновлено 6 студентів на денну форму навчання та 6 на заочну.

Університет має п'ять діючих договорів із фірмами, що займаються укомплектуванням нашого контингенту студентів іноземними громадянами

Прийом на навчання іноземних громадян здійснюється відповідно до чинного законодавства України та правил прийому СНУ ім. В.Даля. В цьому навчальному році видано 45 запрошень на навчання (Кенія, Ірак, Ангола, Ефіопія, Туркменістан). Три студенти вже приїхали в Україну та приступили до навчання.

На підготовчому відділенні зараз навчаються 8 осіб, на мовних курсах – 12 осіб. Крім того, в аспірантурі навчається 8 іноземних аспірантів.

Таким чином, аналіз міжнародної діяльності університету протягом 2015 року показав, що робота в цьому напрямі була достатньо розгалуженою, багатофункціональною, змістовою. Проте, аналіз діяльності структурних підрозділів університету дав можливість поряд із досягненнями визначити і певні недоліки:

- недостатній рівень участі структурних підрозділів університету (факультетів, кафедр) в конкурсних проектах на отримання

- міжнародних грантів та стипендій;
- недостатня робота з організації науково-дослідної співпраці структурних підрозділів університету і закордонних установ;
- недостатня взаємодія структурних підрозділів університету з закордонними навчальними закладами в галузі міжнародного співробітництва;
- недостатня кількість на факультетах і кафедрах підготовлених навчальних курсів з фахових та загальноосвітніх дисциплін іноземною мовою для студентів-іноземців, а також не значна кількість викладачів, здатних викладати іноземною мовою;
- потребує активізації робота з мотивації мобільності студентів та викладачів (проходження практики за кордоном, міжнародних стажувань, участі в конференціях тощо, спільна науково-дослідна робота).

На підставі вищевикладеного:

ВЧЕНА РАДА ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Посилити відповідальність керівників структурних підрозділів за реалізацію підписаних домовленостей про співробітництво між СНУ ім. В. Даля та закордонними вищими навчальними закладами, роботу над грантами і науковими проектами та враховувати результати міжнародної діяльності при укладанні контракту на роботу з викладачами.

Термін – протягом 2016 року

Відповідальні – проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародної діяльності, керівники структурних підрозділів.

2. Підвищити ефективність роботи всіх структурних підрозділів університету з отримання міжнародних грантів та стипендій, посилити роботу щодо спільної науково-дослідної співпраці структурних підрозділів університету із закордонними організаціями, університетами, фондами і підприємствами. Кожному структурному підрозділу подати не менше 2-3 заявок на гранти.

Термін – протягом 2016 року

Відповідальні – проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародної діяльності, керівники структурних підрозділів.

3. Сприяти активізації академічної мобільності, навчання та поглиблення фахової підготовки студентів за кордоном, проходження виробничої практики, підготовці та захисту дипломних проектів іноземною мовою, участі в міжнародних конкурсах на отримання стипендій.

Термін – протягом 2016 року

Відповідальні – проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародної діяльності, керівники структурних підрозділів.

4. На факультетах і в інститутах розробити та затвердити стратегії, плани дій щодо розвитку міжнародної співпраці. Вивчити питання щодо вдосконалення форм контролю за ходом реалізації договорів про співпрацю

(запровадити систему внутрішнього моніторингу ефективності міжнародної діяльності факультетів та інститутів).

Термін – протягом 2016 року

Відповідальні – проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародної діяльності, керівники структурних підрозділів, начальник відділу міжнародного співробітництва.

5. Забезпечити можливість подальшого зростання чисельності іноземних громадян, що навчаються у СНУ ім. В. Даля. Кожному структурному підрозділу мати студентів із числа іноземних громадян.

Термін – протягом 2016 року

Відповідальні – проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародної діяльності, директор Інституту міжнародних відносин.

6. Продовжити вивчення англійської мови викладачами фахової та загальноосвітньої підготовки для сприяння додатковому залученню студентів-іноземців.

Термін – протягом 2016 року

Відповідальні – проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародної діяльності, декани факультетів, директори інститутів.

7. Вжити заходи з підвищення кваліфікації фахівців різних напрямів у провідних закордонних вищих навчальних закладах через дистанційні форми навчання шляхом укладення міжнародних угод.

Термін – протягом 2016 року

Відповідальні – проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародної діяльності, керівники структурних підрозділів.

8. Кожному структурному підрозділу подати пропозиції щодо формування ефективної інформаційно-іміджевої політики в університеті.

Термін – протягом 2016 року

Відповідальні – проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародної діяльності, керівники структурних підрозділів, начальник відділу міжнародного співробітництва, центр зв'язків з громадськістю.

9. Вирішити питання щодо створення відокремленого структурного підрозділу за межами зони проведення АТО та переміщення до нього інституту міжнародних відносин.

Термін – протягом 2016 року

Відповідальні – ректор університету, проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародної діяльності, директор інституту міжнародних відносин.

Вчений секретар

Г.О. Бойко